EXPUNERE DE MOTIVE

Prin Legea nr.76 din 12 iulie 1996 România a ratificat Convenţia europeană asupra transferării persoanelor condamnate,adoptată la Strasbourg la 21 martie 1983.

Această convenţie multilaterală conţine norme unitare în relaţiile privitoare la transferul persoanelor condamnate pentru a-şi executa pedeapsa privativă de libertate în statul ai căror cetăţeni sunt. Normele sale sunt comune pentru 36 din statele membre ale Consiliului Europei,care au ratificat Convenţia, cât şi pentru şapte state din alte continente care au aderat la aceasta (SUA,Canada,Chile, Israel etc.).

In vederea integrării în ordinea de drept internă a reglementărilor cuprinse în această înţelegere internaţională şi pentru a o face pe deplin aplicabilă, este necesar să se adopte o lege de punere în executare menită să cuprindă,între altele norme procedurale care să se refere la condiţiile şi mecanismele efective de transfer al persoanelor condamnate şi care să indice autorităţile competente să îndeplinească aceste proceduri.Necesitatea adoptării unei asemenea legi interne, de punere în valoare a Convenţiei europene asupra transferării persoanelor condamnate, - denumită în continuare Convenţia europeană - este dată, deopotrivă, de faptul că instituţia juridică a transferului din/în străinătate al condamnaţilor nu este reglementată încă în dreptul intern.Astfel, nu se cunoaşte cărei autorităţi judiciare îi este atribuită competenţa de a decide,nici nivelul la care se ia decizia; lipsesc, de asemenea, numeroase reguli interne de procedură aplicabile pentru punerea în valoare a normelor Convenţiei europene.

In consecinţă, necesitatea înscrierii Convenţiei europene în ordinea de drept român obligă la stabilirea,prin lege specială, a normelor complementare care să-i facă viabile dispoziţiile.In acest scop a fost întocmit alăturatul proiect de lege. Acesta este structurat în trei capitole.

Capitolul întâi - "Dispoziţii generale" - consacră regula, potrivit căreia transferul persoanelor condamnate se admite numai în temeiul şi pentru executarea normelor convenţionale în materie,ceea ce

înseamnă că în acest domeniu nu este îngăduită curtoazia internaţională, normă cutumiară facultativă supusă garanţiei reciprocităţii de fapt (art.2 din proiectul legii). In continuare, sunt definite unele noţiuni (art.3) cu care se operează în această materie (condamnare, hotărâre, stat de condamnare, stat de executare, resortisant) şi sunt precizate obiectivul (art.4) şi condiţiile (art.5) transferării. Este de remarcat condiţia principală, potrivit căreia durata condamnării rămasă de executat trebuie să fie de cel puţin şase luni la data primirii cererii sau să fie nedeterminată.

Capitolul II - "Procedura" - este la rândul său structurat în trei secţiuni în care sunt stabilite dispoziţii normative pentru cele două posibile situaţii, în materie, România, ca stat de condamnare şi, respectiv, România, ca stat de executare. Capitolul în discuţie cuprinde reglementări procesuale cu caracter general şi instituie reguli de soluţionare a cererilor.

Pentru prima situaţie (România, ca stat de condamnare), regulile generale se referă, între altele, la obligaţia statului de a furniza celuilalt stat informaţii privitoare la condamnarea persoanei care ar urma să fie transferată; la exprimarea acordului sau refuzului transferului; la actele necesare susţinerii cererii; la garantarea exprimării consimţământului nealterat de către persoana transferabilă. Este de asemenea înscrisă regula competenţei exclusive a statului de condamnare în revizuirea hotărârii de condamnare chiar şi după ce transferarea a avut loc.

Cererea de transfer poate fi făcută de către condamnat sau de către unul din cele două state în relaţie. Numai statele în relaţie hotărăsc asupra transferului pe baza unor condiţii şi criterii înscrise în Convenţia europeană şi preluate în proiectul de lege în art.14-16 şi art.19-28. Pentru ca statul de executare să fie edificat asupra statutului de condamnat al persoanei transferabile, între cele două părţi contractante există un schimb de informaţii. Decizia cu privire la admiterea sau respingerea transferării aparţine, în majoritatea cazurilor, statului de condamnare, însă Convenţia europeană menţionează şi situaţiile - preluate în proiectul legii - în care refuzul primirii condamnatului aparţine statului de executare.

In Capitolul II sunt înscrise de asemenea, regulile de competenţă internă. Hotărârea privitoare la transfer este dată de către curtea de apel competentă, sesizată de către parchetul de pe lângă acea curte de apel. Hotărârea este supusă recursului, la Curtea Supremă

de Justiţie a cărei decizie este definitivă şi se comunică în celălalt stat prin intermediul Ministerului Justiţiei.

Pentru cazul în care România este stat de executare,principala reglementare este aceea a recunoaşterii hotărârii străine de condamnare,potrivit procedurii interne române (art.519-522 din Codul de procedură penală),ţinând seama şi de prevederile Convenţiei europene referitoare la valabilitatea internaţională a hotărârilor represive, încheiată la Strasbourg în anul 1970(ratificată recent de România).

In cazul în care hotărârea străină este recunoscută,ea primeşte prin aceasta valoare executorie,cu condiţia de a se stabili cuantumul echivalent al pedepsei rămase de executat.Hotărârea curţii de apel, privitoare la recunoaşterea actului represiv străin al condamnării, este supusă recursului la Curtea Supremă de Justiţie.

Proiectul de lege mai precizează şi competenţa teritorială în favoarea Curţii de Apel Bucureşti,ca unică instanţă de prim grad al jurisdicţiei,în cazul soluţionării cererilor de transfer din străinătate al condamnaţilor.

Cheltuielile de predare/primire ca şi cele de tranzit se suportă de către Ministerul Justiţiei în condiţiile înscrise la art.33 din proiectul de lege,astfel cum s-a reglementat deja prin Ordonanţa de Guvern nr.69 din 30 august 1999.

Capitolul III - "Dispoziţii finale" - preia textul art.21 din Convenţia europeană referitor la aplicarea în timp şi completează art.28^1 pct.1 din Codul de procedură penală pentru a stabili competenţele curţilor de apel în legătură cu soluţionarea cererilor privind transferul condamnaţilor în străinătate.

Faţă de cele prezentate, s-a întocmit proiectul de Lege asupra transferării persoanelor condamnate în străinătate,pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU,
Mugur Isărescu

GUVERNUL ROMÂNIEI PRIM-MINISTRU